

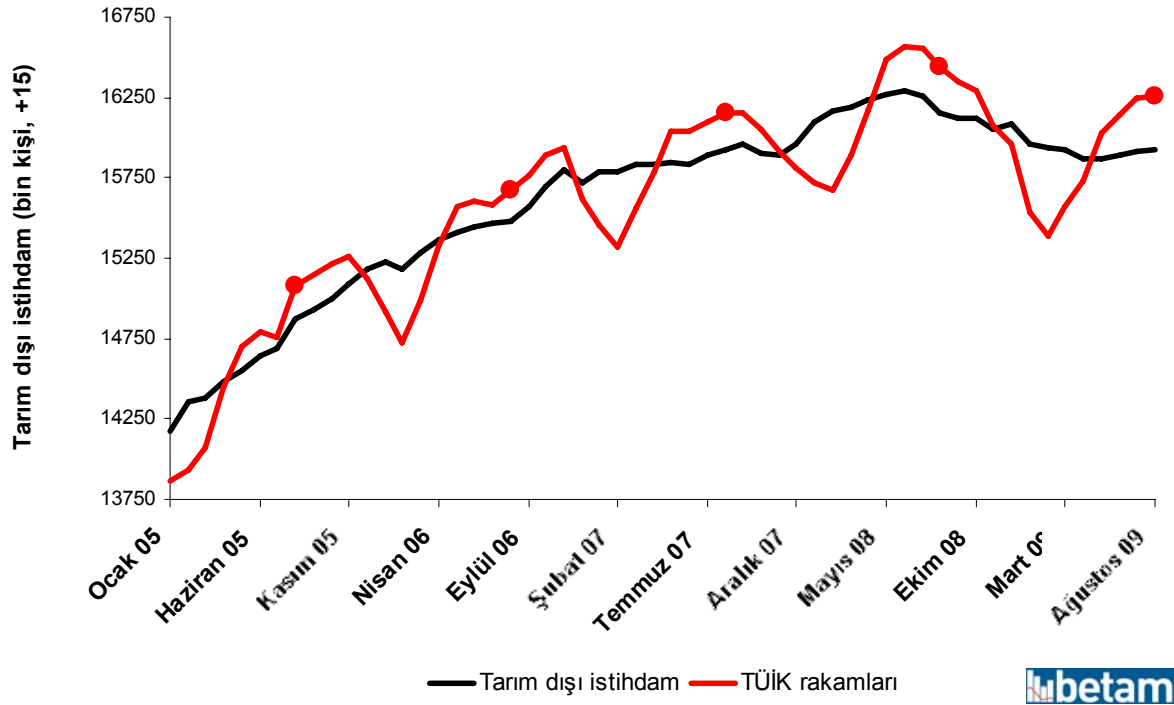
İŞSİZLİKTE BEKLENEN ARTIŞ

Seyfettin Gürsel* ve Duygu Güner**

TÜİK' in 16 Kasım'da yayınladığı Ağustos ayı işgücü verilerine göre Temmuz 2009'dan Ağustos 2009'a tarım dışı istihdamda 12 bin kişilik bir artış yaşanmış, ancak bu artış tarım dışı işgücünde yaşanan 178 bin kişilik artışla kıyaslandığında çok sınırlı kalmıştır. Sonuç olarak Ağustos ayında tarım dışı işsiz sayısı 166 bin kişi artmış, Temmuz 2009'da %16,3 olan tarım dışı işsizlik oranı da Ağustos 2009'da %17'ye yükselmiştir. Burada TÜİK tarafından açıklanan aylık rakamların üç aylık ortalama değerler olduğunu hatırlamakta fayda var; Temmuz ayı verileri Haziran, Temmuz ve Ağustos dönemi ortalamasından, Ağustos ayı verileri ise Temmuz, Ağustos ve Eylül dönemi ortalamasından oluşuyor. Dolayısıyla burada gözlenen fark Haziran ile Eylül arasındaki mevsimsel etkiden kaynaklanıyor. Bu açıdan değerlendirdiğimizde tarım dışı işsiz sayısında gerçekleşen artışın bir ölçüde mevsimsel etkiden kaynaklandığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Buna karşılık işsizlikteki artışın salt mevsimsel etkilerden kaynaklanmadığının önemle altı çizilmelidir. İşgücü verilerini mevsimsellikten arındırdığımızda Ağustos ayında tarım dışı işgücünün 112 bin kişi; tarım dışı istihdamın ise 10 bin kişi arttığını tahmin ediyoruz.¹ (Şekil 1). Mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsiz sayısı ise 105 bin kişi artarak, 3 milyon 347 binden 3 milyon 452 bin seviyesine yükseliyor (Şekil 2).

Şekil 1 Tarım dışı istihdam

Kaynak: TÜİK, betam

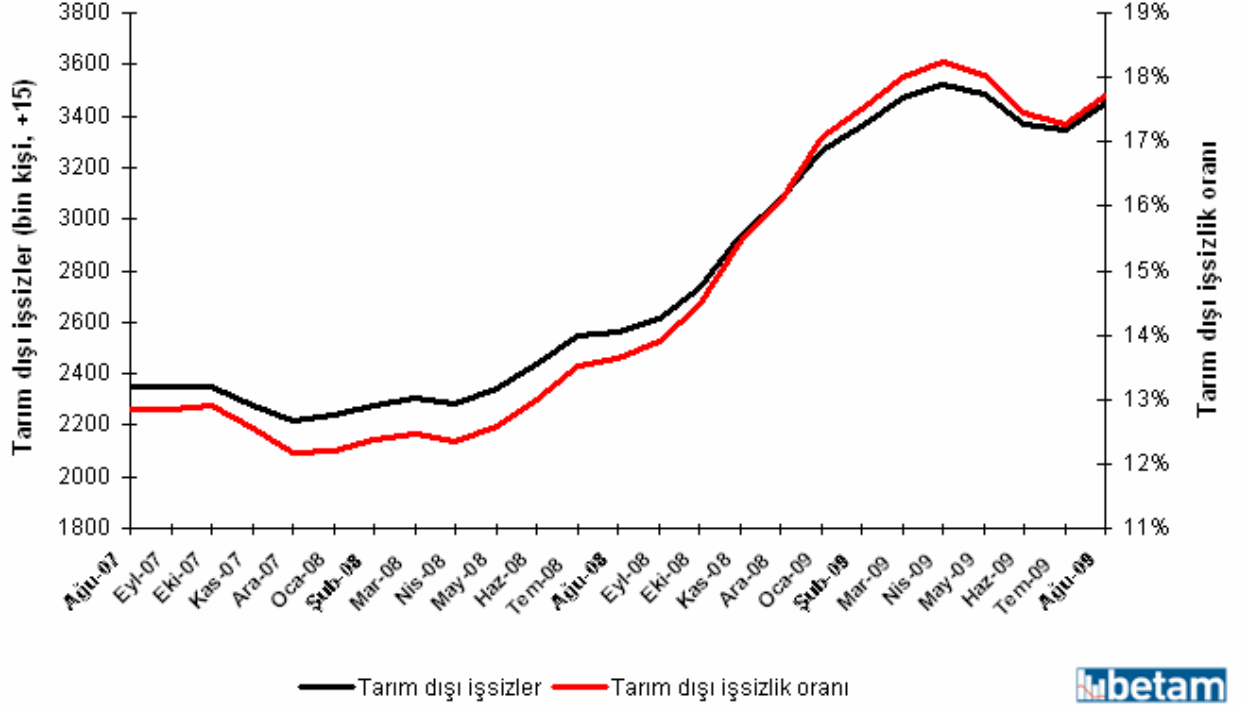
* Prof. Seyfettin Gürsel, betam, Direktör, seyfettin.gursel@bahcesehir.edu.tr

** Duygu Güner, betam, Araştırma Görevlisi, duygu.guner@bahcesehir.edu.tr

¹ Şekil 1'deki noktalar her yılın Ağustos ayı değerlerini göstermektedir.

Tarım dışı işgücü ve istihdamdaki bu gelişmeler sonucunda tarım dışı işsizlik oranı, TÜİK' in yayınladığı ham verilere göre Temmuz ayından (%16,3) Ağustos ayına (%17) 0,7 yüzde puan artarken; mevsimsel etkilerden arındırarak yaptığımız tahminde bu artış %17,3'den (Temmuz) %17,7 (Ağustos) seviyesine 0,4 yüzde puan olarak görülmektedir.

Şekil 2 Tarım dışı işsizlik ve işsizler

Kaynak: TÜİK, betam

Mevsimsel etkiden arındırılmış tarım dışı işsizlik artışı başlıca iki nedenden kaynaklanmaktadır. Birincisi tarımdan diğer sektörlere dikkate değer bir işgücü kayması yaşanırken, işgücü de yapısal olarak artmaya devam etmektedir. İkinci neden ise ekonomik canlanmanın zayıf kalması nedeniyle istihdamın çok sınırlı ölçüde artmasıdır.

NOT: Serilerin tekrar hesaplanması

TÜİK'in ilk yayınladığı nüfus projeksiyonları ile Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) nüfus sonuçları arasında yaklaşık 3,7 milyon fark bulunmaktadır. Ayrıca TÜİK, ADNKS sonuçlarının işgücü göstergelerindeki oransal dağılım üzerinde herhangi bir değişikliğe neden olmadığını belirtmektedir. TÜİK'in internet sitesinde işgücü göstergeleri için 2006(11)-2007(10) döneminde biri yeni (ADNKS'ye uygun) diğeri ise eski (geçmiş nüfus projeksiyonlarına dayalı) olan iki seri yayınlanmaktadır. Bu rakamlar arasındaki katsayılar ADNKS sonuçlarının işgücü göstergelerini ne ölçüde iskontoya uğrattığını göstermektedir. İlk olarak bu iki seriyi ADNKS'yi baz alarak tek seri haline getirilmiştir.

Bununla birlikte, 2009 yılının başından beri ise TÜİK işsizlik verilerini en güncel nüfus projeksiyonlarına göre ağırlıklandırılarak yayımlanmaktadır. 2008 yılının tüm dönemlerine ilişkin sonuçlar da yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiş olduğu için yeni seri ADNKS serisi ile 2008(1)-2008(12) dönemi içerisinde karşılaştırılabilir durumdadır. Mevsimsellikten büyük ölçüde bağımsız olan yıllık değişim oranlarını kullanarak ve önceden elde edilen seriyi kullanarak en güncel nüfus projeksiyonuna ait verileri 2005 yılının başına kadar geriye götürülmüştür. Elde edilen düzeltilmiş bu yeni serinin belirli oranda hata içerdiği göz önünde bulundurulmalıdır.